

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר נזיקין | מסכת שבועות, דף ל"ח - מ"ד

פרשת בהעלותך | י"ב - י"ח בסיון תשפ"ה (14-8 ליוני 2025)

הלימוד מוקדש להצלחת חיילי צה"ל, השבת החטופים ורפואת הפצועים

אחינו כל בית ישראל
הנחלים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
ויציאם מצרה לרחוקה

ומאפלה לאורה
ומשעבוד לגאולה
השתא בעגלא ובזמן קריב
ונאמר אמן

דף ל"ח: "שבועת הפיקדון"

אם שומר אומר לאדם שהפקיד אצלו חפץ: "שמרתי היטב על החפץ, אך בלילה הניעו גנבים וגנבו אותו, ואני פטור מלשלם לך עליו מפני ששומר חנים אינו חייב אלא אם כן הוא פשע". אכן השומר פטור מתשלום, אך התורה קובעת שעליו להישבע בבית דין שטענתו אמת. שבועה זו מכונה "שבועת הפיקדון".

אם השומר פשע וגנב את החפץ לעצמו, ובכל זאת הוא נשבע לשקר, כאשר הוא מבקש לחזור בתשובה עליו להחזיר מיד את החפץ למפקיד, ובנוסף לכה התורה קובעת לו סדר כפירה:

א. לשלם למפקיד תוספת של חמישית מערך החפץ.
ב. להביא קורבן אשם לכפירה על שנשבע שבועת שקר.

דף ל"ט: חומרת השבועה

כאשר הדינים משביעים אדם - עליו ליטול בידי ספר תורה בשעת השבועה. כך עושים כדי ששקריים יפחדו להישבע לשקר כשספר תורה בידם.

בשעה שאדם עומד להישבע בית הדין מאים עליו: "דע שכשהקב"ה אמר בהר סיני שאסור להישבע לשקר, כל העולם הזדעזע". זאת, כדי שאם הוא התכוון לשקר, הוא יבין שהוא עומד לעבור על איסור חמור ביותר ויחזור בו.

דף מ': שבועת מודה במקצת

אם ראובן טוען ששמעון חייב לו מאה שקלים, ושמעון אומר: "אתה צודק שאני חייב לך, אבל רק חמישים" - שמעון חייב להישבע שהוא חייב רק חמישים. הלכה זו מכונה "מודה במקצת". כלומר: מי שמודה במקצת החוב, חייב להישבע שהוא לא חייב את החלק שבו אינו מודה. יש מקרה שבו שמעון אומר לראובן: "אכן אני חייב לך משהו", ובכל זאת הוא פטור משבועה. ההלכה הזו מכונה "טענו בחטים והודה לו בשעורים". ראובן תבע משמעון: "אתה חייב לי קילו חטים". שמעון ענה לו: "אני חייב חצי קילו שעורים". במקרה זה שמעון אינו צריך להישבע שאינו חייב חטים, כי הודאתו על השעורים אינה נחשבת כ"מודה במקצת", שהרי ראובן לא תבע ממנו אלא חטים והוא לא הודה אפילו על חטה אחת, ואין סיבה להשביעו שהוא פטור מלשלם חטים.

חפשו אותנו בשבוע הספר
בזון בירושלים או בחל אביב

מן התלמוד

סדר נזיקין, מסכת שבועות דף ל"ח

אמר רב פפא: רבי שמעון סבר: לא שביק איניש מידי דקיין ותבע מידי דלא קיין. ורבנן סברי: לא שביק מידי דכי מודה ביה לא מיפטר, ותבע מידי דכי מודה ביה מיפטר.

לא שביק איניש - לא עוזב אדם
מידי דקיין - דבר קצוב
דכי מודה ביה - שאם מודה בו

הסבר: לדעת רבי שמעון, כאשר אדם מגיש תביעה, הוא יעדיף לתבוע דבר שיש לו סכום קצוב וקבוע, מאשר דבר שצריך אומדן וערכו עשוי להשתנות. ולדעת חכמים, אדם יעדיף לתבוע בטענה שגם אם הנתבע יודה בה - הוא יתחייב לשלם, ולא בטענה שאם הנתבע יודה בה הוא יפטר מתשלום.

תפילה לשלום חיילי צה"ל:

מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כוחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הגדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובים.
יתן !! את אויבינו הקמים עלינו
נגפים לפניהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאינו תחיתיהם,
ועטרים בכתר ישועה ובעטרת נצחון.
יהיה בהם הכתוב:
"כי יי אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם".
ונאמר: "אמן".

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי
המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר
לתרבות ומורשת ישראל.

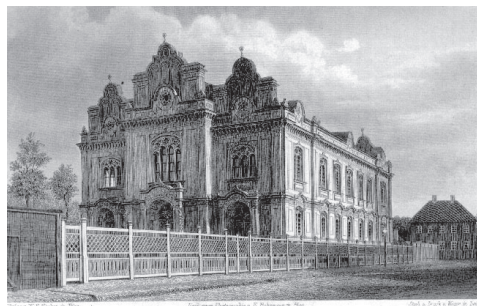
זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 19:11	כניסת שבת: 20:05
יציאת שבת: 20:28	יציאת שבת: 21:16
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 19:26	כניסת שבת: 21:05
יציאת שבת: 20:31	יציאת שבת: 22:50

יהדות ריגה

במקום פעלו בתי כנסת רבים וארגונים שונים, ושם נוסדה תנועת בית"ר. במהלך השואה הועברו יהודי ריגה לגטאות ורובם נרצחו. לאחר המלחמה חזרו יהודים לעיר, וכיום קיימת בה קהילה של כ-10,000 איש.

בית הכנסת של ריגה, הושמד בשואה (Wikipedia)

מתפלפלים

לרוני בת ה-12 היה כישרון מוזיקלי גדול. היא ניגנה כבר מילדותה על כמה כלי נגינה, והמורים שלה אמרו עליה שהיא נועדה לגדולות, בתנאי היא תתאמן ותתמיד באימונים ובנגינה הרבה שעות בכל יום, ותשקיע בכך זמן רב ומאמץ. זה הכרחי כדי להגיע לרמות הנגינה הגבוהות שהיא יכולה להגיע אליהן. הדבר הזה עורר דיון משפחתי סוער.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שזה לא נכון ללחוץ עליה בגיל הזה ובשלב הזה בחייה. היא עוד צעירה, והיא תאבד את חוויות הילדות והנערות, את הזמן עם החברות והמשפחה. עדיף שהיא תנגן להנאתה מתי שמתחשק לה, ושלא תיכנס למסגרת מחייבת קשה וקשוחה של אימונים ותירגולים קשים ותובעניים במשך הרבה שעות בכל יום.

מצד אחד:

מצד אחד:
חלק מבני המשפחה טענו שחשוב לסייע לרוני ולדחוף אותה שתייה טובה בתחום המוזיקלי. גם אם עכשיו זה קשה לה יגדורש ממנה הרבה שעות ומאמץ, גם על חשבון דברים אחרים, בסופו של דבר כשהיא תגדל יתברר שהאמץ והמחיר היו שווים.

מה עצתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדיילר ו'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשלוח אותנו ופרסם אותה
אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דיילר" עם שם
משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

📍 | על המפה - שכונת קריית משה בירושלים

קריית משה היא שכונה במערב ירושלים. היא הוקמה בשנת 1925 על ידי אנשים שרצו לגור בסמוך להוריהם המבוגרים בירושלים. בהקמת השכונה סייעה קרן "מזכרת משה מונטיפיורי", שסייעה גם בהקמת שכונות נוספות, ועל שמו נקראה השכונה. היא תוכננה במקור כשכונת גנים, אבל אופייה השתנה עם השנים, ובתי קומות החליפו את בתי המגורים. בהמשך התמזגה איתה שכונת מימון הסמוכה.

בקרית משה פועלים מוסדות דתיים חשובים, ביניהם ישיבת מרכז הרב, מכון מאיר, מוסד הרב קוק, ישיבת המאירי ועוד. **בין תושבי השכונה הידועים הייתה פרופסור נחמה ליבוויץ.**

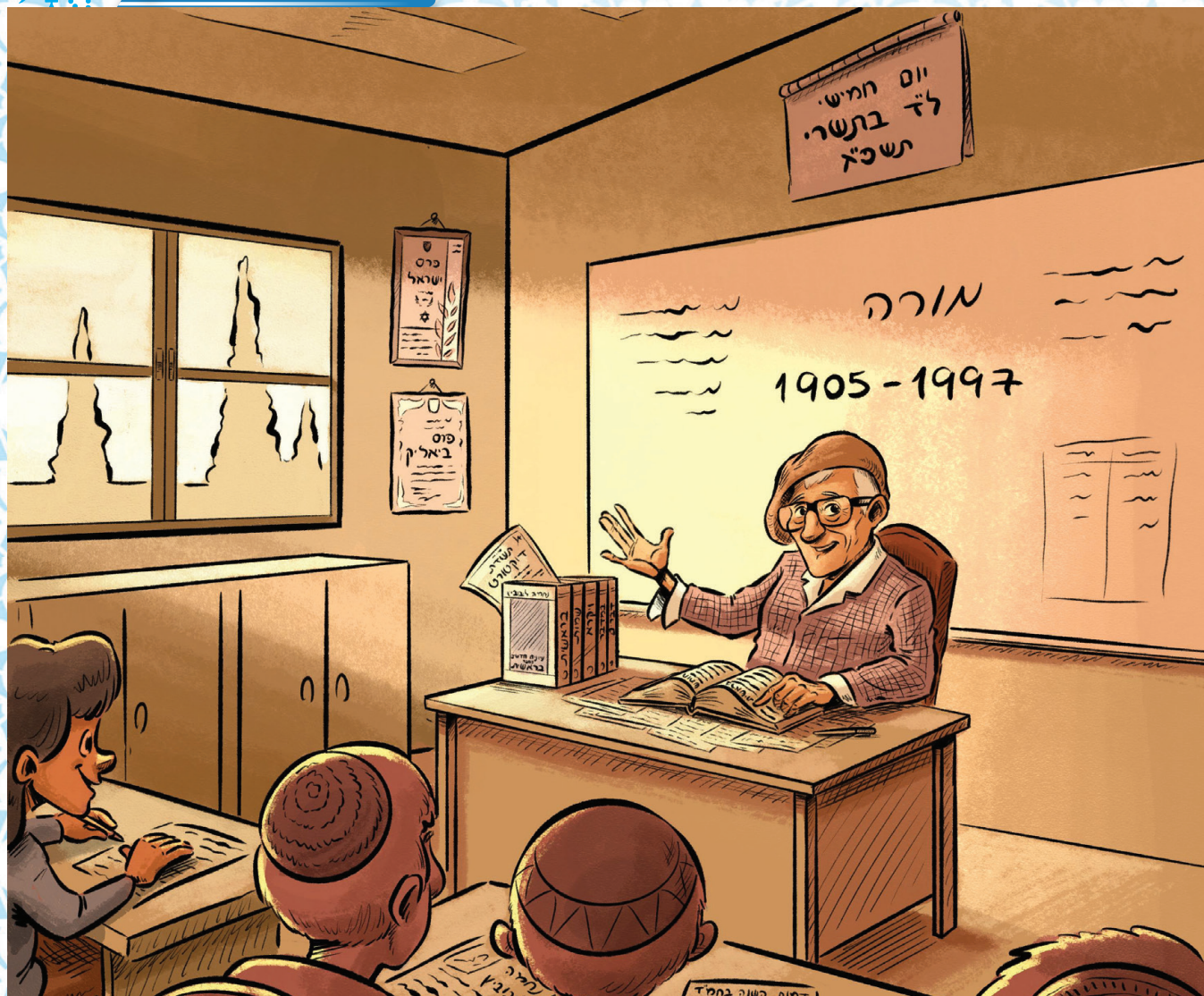
קריית משה, במבט ממלון קראון פלזה (Wikipedia, Shuki)

 | מי אני?

1. דפים שהפציה נחמה ליבוביץ מדי שבוע.
2. בדפים היו שאלות על הפרשה, ובהמשך גם עיונים.
3. בזכותם התוודעו אנשים רבים לפרשות השבוע.
4. תורגמו לשפות רבות והופצו בקהילות רבות בעולם.
5. לוקטו ופורסמו בתור חמישה ספרים, "עיונים בפרשת השבוע".

אגודת חסידי חב"ד - חב"ד

חידה!

למדנו על המצווה "והדרת פני זקן". זהו את הזקנים הבאים בתורה:

1. האיש הזקן ביותר שחי אי פעם

2. נאמר עליו שהוא "זקן בא בימים" וה' בירך אותו בכול

3. אב ובן שראייטם נחלשה לעת זקנתם

4. שני זקנים שהתנבאו במחנה במקום

עם שאר הזקנים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

1. מי היא האישה שבציור?
2. מה היא עושה בציור?
3. אלו ספרים מונחים על שולחנה?
4. באלו פרסים חשובים זכתה?
5. על מצבתה נכתבה מילה אחת הרמוזה בציור - מהי?
6. יש בציור דבר אחד לא אפשרי - מהו?

מינהל החינוך הדתי,
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

חמד של מושג

חלוקת התורה לפרשיות השבוע

בכל שבת קוראים בציבור חלק מהתורה, שנקרא "פרשת השבוע". התורה מחולקת לפרשיות באופן כזה שמשלימים לקרוא את כולה תוך שנה. מקורה של חלוקה זו ביהדות בבל, ובתקופת הגאונים אימצו רוב הקהילות את המנהג הזה, בו מסיימים את התורה כל שנה בשמחת תורה. לפי מנהג ארץ ישראל הקדום, היו מסיימים את קריאת התורה רק פעם בשלוש שנים.

5780

ה'תש"פ

5778

ה'תשע"ח

5727

ה'תשכ"ז

5708

ה'תש"ח

5707

ה'תש"ז

5699

ה'תרצ"ט

5657

ה'תרל"ז

5323

ה'רמ"ח

5260

ה'ת"ק

5258

ה'ת"ס

4900

ה'רמ"ב

4800

רש"י

4650

רבי סעדיה גאון

4260

ימי הביניים

510

תקופת הראשונים

1492

גירוש ספרד

2019

שנת תש"פ

2017

ללומדי הדף היומי

2017

ללומדי הדף היומי

1969

ה'ת"ש

1967

מלחמת ששת הימים

1948

הקמת המדינה

1947

העצמאות

1939

שואה

1897

ה'תר"ל

רבי יוסף קארו

1500

ה'ר"ה

ה'ר"ה

ה'ר"ה

ה'ר"ה

ה'ר"ה

ה'ר"ה

ה'ר"ה

ה'ר"ה

ה'ר"ה

ה'ר"ה

ה'ר"ה

ה'ר"ה

ה'ר"ה

ה'ר"ה

ה'ר"ה

סדר נזיקין | מסכת שבועות דף מ"א - מ"ד

דף מ"א: "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן"

הפסוק בספר ויקרא, "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן" מלמדנו את המצוה שיש לקום גם לכבודו של תלמיד חכם אפילו אם הוא צעיר, וגם בפני זקן, אפילו אם אינו תלמיד חכם. במסכת קידושין מסופר שרבי יוחנן היה עומד אף מפני זקנים נוכרים, בנמקו: כמה מקרים וצרות עברו עליהם, "וראו נסים הרבה ומופתים". בדף זה מסופר שרבי נחמן ישב בבית דינו, וכשהופיעה אשתו של רב הונא לדיון תורה, קם רב נחמן לכבודה, לא מפני שהיתה זקנה אלא מפני שהיא אשתו של תלמיד חכם וראוי לכבדה על תורתו של בעלה.

דף מ"ב: "כל האומר לא לויתי - כאומר לא פרעתי"

התובע בבית הדין: "אני טוען שהנתבע לוו ממני מאה שקלים ולא החזיר לי". הנתבע השיב: "מעולם לא לויתי ממנו". הנתבע לא ידע שמאחורי הדלת ממתינים שני עדים. הם נכנסו והעידו: "ראינו את הנתבע לווה מאה שקלים מהנתבע". **אמר הנתבע:** "אומנם לויתי ממנו, אבל כבר החזרתי לו אותם". אמרו לו הדיינים: "עכשיו כבר מאוחר. אם בהתחלה היית אומר: נכון, לויתי, אבל פרעתי, היית זוכה בדיון עד שהנתבע היה מביא הוכחה שלא פרעתי. אבל ברנע שטענת: לא לויתי, בכך הודית שלא הבאת לו מאה שקלים, ולכן עליך לשלם אותם" הלכה זו אמר רבא בקיצור: **"כל האומר לא לויתי - כאומר לא פרעתי"**.

דף מ"ג: שבועה על הקרקעות

המשנה מונה דברים שמן התורה אין נשבעים עליהם לעולם, ביניהם: עבדים וקרקעות. למשל, אם ראובן נתן את עבדו לשמעון כדי שישמור עליו, והעבד נגנב, שמעון אינו צריך להישבע שאכן העבד נגנב, אף על פי שכל שומר צריך להישבע שכן אירע. הלכה זו אנו לומדים מן הפסוק בספר שמות המחיב שבועה: **"כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשומר ונגב מבית האיש אם ימצא הנגב ישלם שנים... ונקרב בעל הבית אל האלהים" - אם השומר טוען שחפץ נגנב עליו להישבע על כך בבית דין. בפסוק כתוב "כסף או כלים". כסף או כלים הם מיטלטליו, ומכאן למדו שאין נשבעים על קרקעות.**

דף מ"ד: סיפורו של טלה קטן

מצא נחמיה טלה תועה בשבילי הכפר. נטלו לביתו, כדי לקום מצות השבת אבדה. לאחר שעות אחדות הגיע אדם ומסר את כל הסימנים של הטלה. פנה נחמיה אל החצר כדי להביא את הטלה, ולהפתעתו הרבה התברר שהטלה נעלם. **"אני כל כך מצטער על ההפסד שנגרם לי", אמר נחמיה. בעל הטלה השיב לו: "אני חושב שאני צריך להצטער על ההפסד שנגרם לי".**

- "לי?".
- "כן! בתלמוד לומדים שרבי יוסף אמר **שלמוצא אבדה יש דין של שומר שכן, ושומר שכן שהחפץ אבד ממנו או נגנב ממנו, צריך לשלם את דמיו לבעלים!**"
- "שומר שכן מקבל כסף, אבל אני שומר חנם!"
- "נכון, לא קיבלת כסף, אבל הרוחת שבשעה שטיפלת בטלה היית פטור מלתת צדקה לעניים שדפקו בדלת, כי 'העוסק במצוה - פטור מן המצוה'".

דבר תורה

בפרשתנו מסופר על הציווי המיוחד של "פסח שני": שהוא הזדמנות נוספת לקיים את חג הפסח במועד אחר, למי שהיה אנוס ולא יכול היה לקיימו בזמנו.

מדוע זכה דווקא חג הפסח להזדמנות שנייה, בשונה מחגים אחרים, שלא זכו?

חג הפסח כמו מצוות רבות, דורש מהאדם הרבה עבודה והכנה. כשמגיעה לאדם הזדמנות "להיפטר ממנו" ולא לקיימו, יכולה להכנס בלב האדם שמחה פנימית על כך שהפעם הוא הצליח "להתחמק" ולהיפטר מההשקעה הרבה.

בני ישראל ראו את הדברים בצורה הפוכה, ולמרות שהם היו אנוסים ופטורים ממצוות הפסח, הם ניגשו אל משה ואמרו: "למה נגרע לבלתי הקריב את קורבן ה'". הקב"ה כל כך שמח לראות את בניו חפצים בקיום המצווה, למרות שאינם חייבים בה, ועל כן חידש וציווה דווקא אז את האפשרות לקיים את חג הפסח במועד אחר - "פסח שני".

שאלות השבוע

1. מה צריך להחזיק בזמן שנשבעים בבית דין?

2. מדוע רבי יוחנן קם בפני זקנים גויים?

3. כיצד מי שמטפל באבידה שמצא יכול להרוויח מכך רווח כספי?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכות. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לצייין את מס' העולון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

תשובות - הציור השבועי (עמ' 3)

1. פרופ' נחמה ליבוביץ ז"ל.
2. מלמדת תנ"ך את תלמידיה, כפי שעשתה כל חייה.
3. ספרי הפירושים שלה על פרשיות השבוע.
4. פרס ישראל ופרס ביאליק.
5. מורה.
6. התאריך הרשום מעל ללוח אינו אפשרי.

תשובות - חידה (עמ' 3)

תשובות: מתושלה, אברהם, יצחק ועקב, אלדד ומידד